

C-205/23. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2023. március 28.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Tribunalul București (bukaresti törvényszék, Románia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. február 24.

Fellebbező:

Engie România SA

Ellenérdekű fél:

Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei

Az alapeljárás tárgya

Fellebbezés a Judecătoria Sectorului 4 București (bukaresti 4. kerületi helyi bíróság, Románia) azon ítélete ellen, amellyel az elutasította az Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (nemzeti szabályozó hatóság az energiaágazatban, Románia; a továbbiakban: ANRE) szabálysértések megállapításáról és szankciók kiszabásáról szóló jegyzőkönyve ellen az Engie România SA által előterjesztett keresetet (plângerea contravențională) mint megalapozatlant.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikkén alapuló kérelem, amelynek tárgyát a 2009/73/EK irányelv 3. cikke (1) bekezdésének, az Európai Unió Alapjogi Chartája 50. cikkének és 52. cikke (1) és (3) bekezdésének, valamint az arányosság elvének az értelmezése képezi.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Az átláthatóság a gázszolgáltatókat a lakossági felhasználók vonatkozásában terhelő kötelezettségének állítólagos, a nemzeti szabályozásba átültetett és annak keretében szabálysértésnek (contravenția) minősített megszegése azzal a következménnyel is járhat-e a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság tekintetében, hogy az arra kötelezzen egy gázszolgáltatót, hogy a fogyasztókkal szemben hatóságilag szabályozott olyan árat alkalmazzon, amely nem veszi figyelembe a földgázpiaci árak szabad alakulásának a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2009/73/EK irányelv 3. cikke (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel megállapított elvét?

2) A *ne bis in idem* elve az Európai Unió Alapjogi Chartája 52. cikkében foglalt rendelkezések értelmében vett indokolt korlátozásának tekinthető-e az, ha egy gázszolgáltatót két önálló, a szolgáltatóval szemben ugyanazokat az intézkedéseket előíró szabálysértési jegyzőkönyv elfogadásával (az intézkedéseket kiszabó közigazgatási jogi aktusok párhuzamos meghozatala) a fogyasztóvédelmi hatóság és az energiaágazatot szabályozó hatóság is szankcionál?

Tiszteletben tartja-e az arányosság elvét különböző hatóságok azonos tényállás alapján azonos intézkedéseket előíró határozatainak e halmozódása?

Az uniós jog hivatkozott rendelkezései

Az Európai Unió Alapjogi Chartája: 50. cikk, valamint az 52. cikk (1) és (3) bekezdése

A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2009/73/EK irányelv: a 3. cikk (1) bekezdése.

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Legea nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor (a kereskedők fogyasztókkal szemben alkalmazott tisztességtelen gyakorlataival szembeni küzdelemről és a fogyasztóvédelemre vonatkozó szabályoknak az uniós joggal való harmonizációjáról szóló 363/2007. sz. törvény)

Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale (a villamos energiáról és a földgázról szóló 123/2012. sz. törvény):

– a 143. cikk (1) bekezdésének k) pontja akként rendelkezik, hogy a gázszolgáltató többek között köteles a végső felhasználókat átlátható módon tájékoztatni az alkalmazott árakról/díjszabásról, valamint az általa kínált

szolgáltatásokhoz való hozzáférésnek és e szolgáltatások igénybevételének a feltételeiről; e kötelezettség megszegése 20 000 román lejtől (RON) 400 000 RON összegig terjedő bírsággal büntetendő (a 195. cikk 2. pontjának c) alpontja) szabálysértésnek (contravenția) (a 194. cikk 24¹. pontja) minősül;

- a 194. cikk 33. pontja úgy rendelkezik, hogy a földgázfogyasztók tájékoztatásával kapcsolatos rendelkezések megsértése 10 000 RON összegtől 200 000 RON összegig terjedő bírsággal büntetendő (a 195. cikk 2. pontjának b) alpontja) szabálysértésnek (contravenția) minősül.

Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 29/2016 (az ANRE 29/2016. sz. határozatával jóváhagyott, a végső fogyasztók földgázzal történő ellátására vonatkozó szabályzat):

- a 22. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a földgázellátás a versenypiacon versenyfeltételekkel, a szolgáltató és a végső felhasználó által megkötött ellátási szerződés alapján, az általuk megtárgyalt vagy ajánlatsablonok révén meghatározott ellátási áron és üzleti feltételek mellett történik.

Ordinul ANRE nr. 106/2014 privind modalitățile de informare a clienților finali de către furnizorii de gaze naturale cu privire la condițiile comerciale de furnizare a gazelor naturale (a földgázellátás üzleti feltételeire vonatkozóan a földgázszolgáltatók által a végső felhasználóknak nyújtandó tájékoztatás módjáról szóló 106/2014. sz. ANRE határozat):

- a 4. cikk (1), (2), (5) és (6) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a végső felhasználó az ellátási szerződést közvetlen tárgyalás keretében vagy a szolgáltató által elkészített ajánlatsablon elfogadása révén is megkötheti, a szolgáltató pedig az ajánlatsablon felhasználó általi elfogadása esetén köteles a szerződésben – egyszerű, világos, olvasható, hozzáférhető és könnyen értelmezhető módon megfogalmazva és megjelenítve – legalább az ajánlatban szereplő összes információt feltüntetni.

Ordinul ANRE nr. 27/2020 pentru stabilirea unor măsuri privind furnizarea gazelor naturale la clienții casnici în perspectiva eliminării prețurilor reglementate (a lakossági felhasználók földgázellátásával kapcsolatos intézkedéseknek a szabályozott díjak megszüntetése céljából történő meghatározásáról szóló 27/2020. sz. ANRE határozat):

- a 7. cikk (1) bekezdése, amely úgy rendelkezik, hogy abban az esetben, ha a lakossági felhasználó 2021. június 30-ig nem gyakorolta a választás jogát, és nem kötötte meg versenyfeltételekkel a földgázellátási szerződést jelenlegi szolgáltatójával vagy más szolgáltatóval, úgy kell tekinteni, hogy elfogadta a jelenlegi szolgáltatójának ajánlatát, és hallgatólagosan elfogadta a szóban forgó ajánlatra vonatkozó szerződést a Codul civilben (polgári törvénykönyv) meghatározott feltételekkel, hacsak a felhasználó e határidőn belül nem közli a

szolgáltatóval, hogy nem írja alá a szerződést, vagy nem kéri e határidőn belül a feltételek/szerződési feltételek módosítását/kiegészítését.

Regulamentul de constatare, notificare și sancționare a abaterilor de la reglementările emise în domeniul energiei, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 62/2013 (a 62/2013. sz. ANRE határozattal jóváhagyott, az energiaágazatban meghozott szabályozás megsértésének megállapítására, közlésére és szankcionálására vonatkozó szabályzat):

- a 21. cikk (1) és (2) bekezdése a szabálysértési szankció (sanctiunea contravențională) alkalmazása mellett a jogszerűségnek és/vagy a szabályozás helyes alkalmazásának helyreállítását, valamint a fennálló jogsértő helyzet orvoslását szolgáló intézkedésekről és teljesítési határidőkről, valamint arról rendelkezik, hogy a szabálysértés elkövetője a szabálysértés megállapításáról és szankcionálásáról szóló jegyzőkönyvben megállapított feltételek mellett, az előírt szabályossá tételi intézkedéseknek való megfeleléssel köteles orvosolni a megállapított szabálytalanságokat.

Ordonanța Guvernului (OG) nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor (a szabálysértések jogi szabályozásáról szóló 2/2001. sz. kormányrendelet):

- az 5. cikk (7) bekezdése, amely úgy rendelkezik, hogy ugyanarra a szabálysértésre (contravenția) tekintettel csak egy fő szabálysértési szankció (sanctiunea contravențională) és egy vagy több kiegészítő szankció alkalmazható.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 Az ANRE a szabálysértés megállapításáról és szankcionálásáról szóló, 2021. október 11-i jegyzőkönyvével (a továbbiakban: 2021. október 11-i jegyzőkönyv) megállapította, hogy a [Tribunalul București (bukaresti törvényszék) előtti eljárásban] fellebbező (a továbbiakban: fellebbező) mint engedélyezett gázszolgáltató többszörösen megsértette a gázszolgáltató végső felhasználókkal szembeni kötelezettségeit előíró szabályokat.
- 2 Az ANRE ugyanis egyrészt megállapította, hogy a földgázellátási árajánlatsablon olyan szabálytalanságokat tartalmaz, amelyek: i. az elkészítési dátum megjelölésének elmaradásából, ii. az érvényességi idő megjelölésének elmaradásából és iii. az elektronikus úton történő megküldéshez képest alternatív számlaküldési mód megjelölésének elmaradásából erednek.
- 3 Az ANRE másrészt megállapította, hogy egyes árajánlatsablonok kifejezetten nem tartalmazzák azt, hogy a földgázellátási ár meghatározott körülmények esetén módosítható, bár a szerződési feltételek tartalmazták ezt a rendelkezést, és a lakossági felhasználók megfelelő tájékoztatást kaptak a tájékoztatási kötelezettségről és az azzal kapcsolatos választási lehetőségekről, így az ár előre nem látható külső események felmerülése esetén módosítható volt.

- 4 A felhasználók ugyanis tájékoztatást kaptak „az ANRE által szabályozott földgázellátási áraknak a lakossági felhasználók vonatkozásában történő eltörléséről”, és felhívták figyelmüket a földgázellátási árak – 2021. november 1-jétől kezdődően 155,24 RON/MWh héát nem tartalmazó összegről 175 RON/MWh héát nem tartalmazó összegre történő – felemelésére, amit a felhasználók 2021. július 1-jén el is fogadtak; e további közlés a földgázellátási ár ez utóbbi összegig történő felemelésére vonatkozó kiegészítő határozatot is tartalmazott.
- 5 Az ANRE a 2011. október 11-i jegyzőkönyvben szereplő megállapítások alapján úgy határozott, hogy a fellebbezőt összesen 800 000 RON összegű bírsággal szankcionálja, egy konkrét esetben pedig figyelmeztetésben részesíti.
- 6 Az ANRE ezen kívül arra kötelezte a fellebbezőt, hogy a fent említett jegyzőkönyv közlésétől számított 15 napon belül feleljen meg bizonyos általa meghozott szabályossá tételi intézkedéseknek. A fellebbező a szabályossá tételi intézkedések alapján a szóban forgó jegyzőkönyvben meghatározott végső felhasználókkal, valamint az általa meghatározott valamennyi, az árajánlat érvényességi időszakára vonatkozó fix árat tartalmazó árajánlatsablonokat elfogadó végső felhasználóval köteles volt közölni az általa az árajánlatsablonokban vállalt fix földgázár fenntartását és az érintett ügyfeleknek továbbított, a földgázellátási ár emelését tartalmazó kiegészítő határozatok megsemmisítését.
- 7 Az Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (nemzeti fogyasztóvédelmi hatóság, Románia; a továbbiakban: ANPC) a 2021. október 11-i jegyzőkönyv elfogadása előtt ellenőrzést végzett a fellebbezőnél, amely a szabálysértés megállapításáról és szankcionálásáról szóló 2021. szeptember 14-i jegyzőkönyvvel zárult, és amelyben a hatóság megállapította, hogy a fellebbező a gazdasági tevékenysége keretében megtévesztő és agresszív kereskedelmi gyakorlatokat folytatott, és ezzel megsértette a 363/2007. sz. törvény rendelkezéseit.
- 8 Az ANPC álláspontja szerint a szóban forgó gyakorlatok azzal valósultak meg, hogy a szolgáltató 12 hónapig érvényes, adott árat és meghatározott feltételeket tartalmazó, valamint a fogyasztók által hallgatólagosan elfogadott eredeti ajánlatokat tartalmazó közléseit három hónappal később más árat tartalmazó ajánlatokat tartalmazó új közlések követték. A fellebbező ezzel megtévesztette a fogyasztókat, mivel az árat az eredeti árajánlatok érvényességi ideje alatt módosította.
- 9 Az ANPC e tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok megállapítását követően 2021. szeptember 14-i határozatával a fellebbezőt e gyakorlatok abbahagyására, a tevékenységének a szóban forgó kereskedelmi gyakorlatok megszűntetéséig tartó felfüggesztésére és a lakossági fogyasztók esetében alkalmazott földgázellátási ár módosításától való tartózkodásra kötelezte.

- 10 A felperes a 2021. október 11-i jegyzőkönyv ellen keresetet (plângerea contravențională) terjesztett a Judecătoria Sectorului 4 București (bukaresti 4. kerületi helyi bíróság) elé.
- 11 A Judecătoria Sectorului 4 București (bukaresti 4. kerületi helyi bíróság) 2022. március 14-i ítéletével elutasította a keresetet (plângere contravențională) mint megalapozatlant, és helybenhagyta a 2021. október 11-i jegyzőkönyvet.
- 12 A fellebbező a 2022. március 14-i ítélet ellen fellebbezést terjesztett a kérdést előterjesztő bíróság elé, amely köteles jogerősen elbírálni a jogvitát. A fellebbező a fellebbezési eljárásban a Bíróság eljárásának az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekben meghatározott szempontok előzetes elbírálása céljából történő kezdeményezését kérte.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 13 Az ANRE a 2011. október 11-i jegyzőkönyvben egyrészt úgy vélte, hogy a fellebbező nem teljesítette az arra vonatkozó jogszabályi kötelezettségét, hogy nyíltan, kifejezetten és átlátható módon, egyértelműen tájékoztassa végső felhasználóit a fogyasztási helyeken történő földgázellátásra általa alkalmazott árakról.
- 14 Az ANRE másrészt úgy vélte, hogy a felhasználók által elfogadott árajánlatsablonok – amelyek az egyes szerződések megkötésének alapját képezték – 12 hónapos időszakra érvényes fix árról rendelkeztek, és nem rögzítették, hogy a szolgáltató fenntartaná az ajánlott ár szóban forgó időszakban történő módosításának/naprakészítelésének a megkötött szerződésekben egyébként előírt jogát.
- 15 Következésképpen az ANRE úgy vélte, hogy mivel a gázszolgáltató az adott árajánlatsablonhoz kapcsolódó szerződés megkötését követő minden egyes ármódosítással megsértette a 123/2012. sz. törvény 143. cikke (1) bekezdésének k) pontja alapján őt terhelő átláthatósági kötelezettséget, a megállapított tényállások az e törvény 194. cikkének 24¹. pontja szerinti szabálysértéseket (contravenția) valósítanak meg.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 16 A kérdést előterjesztő bíróság mindenekelőtt rámutat arra, hogy az ANPC és az ANRE azonos tényállás miatt szankcionálta a fellebbezőt, és e tényállást ugyanakkor eltérően, az ANPC a 363/2007. sz. törvény alapján a fogyasztókkal szemben fennálló jogszabályi kötelezettség megszegésének, míg az ANRE a 123/2012. sz. törvény 143. cikke (1) bekezdésének k) pontja alapján fennálló átláthatósági kötelezettség megszegésének minősítette.

- 17 A kérdést előterjesztő bíróság azt is megállapítja, hogy mindkét hatóság helyreállításra kötelezte a fellebbezőt azzal, hogy állítsa vissza az árajánlatsablonokban 2021 áprilisában megállapított árat, amely – a földgáz piaci beszerzési árának a 2021. július és szeptember közötti időszakban, valamint azt követően történő alakulása tükrében – jelentősen elmarad a földgáz szabadpiaci beszerzési árától.
- 18 A kérdést előterjesztő bíróság tehát az első kérdéssel azt kéri, hogy a Bíróság a nemzeti jogi szabályozásba a 2021. október 11-i jegyzőkönyv elfogadásának alapját képező 123/2012. sz. törvény II. címe révén átültetett 2009/73 irányelv 3. cikkének (1) cikkét értelmezze.
- 19 A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben úgy ítéli meg, hogy a Bírósághoz kell fordulnia annak tisztázása céljából, hogy egy tagállam szabályozó hatósága megszabhat-e valamely gázszolgáltató számára a 2009/73 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében szabályozott piaci ártól eltérő árat abban az esetben, ha a szóban forgó hatóság a felhasználókkal szemben az említett irányelvet a nemzeti jogba átültető szabályozási aktus alapján fennálló átláthatósági kötelezettség megsértését rója a szóban forgó szolgáltató terhére.
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság a második kérdéssel azt kéri a Bíróságtól, hogy értelmezze a Charta 50. cikkét, valamint 52. cikkének (1) és (3) bekezdését, mivel e kérdés megválaszolása szükséges annak tisztázásához, hogy korlátozható-e a *ne bis in idem* elvének alkalmazása (amelyet a jelen ügyben a nemzeti jog is szabályoz a 2/2001. sz. kormányrendeletben) ugyanannak a tényállásnak eltérő jogalapokon (a 123/2012. sz. törvény és a 363/2007. sz. törvény) történő kétszeres szankcionálása esetén.